

ПРОФЕСОР ПАВЛИНА СТЕФАНОВА НА 70 ГОДИНИ

Елена Савова

Нов български университет

През 2017 година бе отбелязан 70-ият юбилей от рождението на професор Павлина Стефанова, доктор на педагогическите науки. Нейният преподавателски, научен и творчески път е представен подробно в предговорите към двете юбилейни издания на департамент „Романистика и германистика“ на НБУ в чест на шестдесет и петата и седемдесетата ѝ годишнина (Grozeva, 2013; Karadshunkova, 2017). Следващите редове са посветени на избрани свидетелства за значението на проф. Стефанова за теорията и практиката на чуждоезиковото обучение и за нейните колеги, които имат честта и щастието да я познават, да работят заедно с нея и да се учат от нея.

В академичните среди в България проф. Стефанова е известна като един от най-добрите специалисти по методика на обучението по съвременни езици, дългогодишен главен редактор на списание „Чуждоезиково обучение“, експерт и член на комисии към Националната агенция за оценяване и акредитация в сферата на висшето образование. Сред учителите тя е уважаван и търсен съветник по въпроси, свързани с преподаването на немски език.

Професор Павлина Стефанова е сред създателите на програмите за подготовка на филолози и учители по чужди езици в Нов български университет. Тя има дейно участие в развиването на педагогическия профил на седем бакалавърски програми и на магистърска програма за преподаватели по чужд език, както и в създаването на докторска програма по методика на обучението по съвременни езици.

Разработила е повече от 30 курса по различни учебни дисциплини, които обогатяват съдържанието и методите на преподаване в посочените програми и в професионално направление „Педагогика“ и които се радват на интерес от страна на студентите. Проф. Стефанова е първият университетски преподавател в България, който води лекционни курсове по методика на ранното чуждоезиково обучение, като тези лекции са част от подготовката на бъдещи учители в Нов български университет и във Факултета за начална и предучилищна педагогика към СУ „Св. Климент Охридски“.

Участвала е в разработването на учебна документация за българското средно училище, включително на „Входно-изходното равнище на учебния предмет чужд език“. С това, както и с цялата си дейност, проф. Стефанова се нарежда сред специалистите, които направляват развитието на обучението по чужди езици в България след обществените и образователно-политическите промени, започнали през 1989 г. Разработва редица проекти, сред които „Културни стереотипи в обучението по чужд език, международен проект по програма на ЮНЕСКО (1990 – 1993 г.)“, както и проекти към Гьоте институт и НБУ. Инициира и ръководи редица семинари и работни групи по въпросите на теорията и практиката на чуждоезиковото обучение на университетско, национално и международно равнище.

Сред научните ѝ публикации са 6 самостоятелни монографии, над 100 статии; 16 методически ръководства (в съавторство). До момента е съавтор на 20 учебни комплекса за всички етапи на българското средно училище и за почти всички класове – от IV до XII включително. Учебните комплекси (и това личи особено в тези от началото и средата на 90-те години на XX век) винаги отразяват нововъведенията в българското образование, както и водещите тенденции в методиката. Така те служат като практически приложим модел за създаването на нови поколения учебни комплекси.

А теоретичния модел и цялостната научна теория за учебния комплекс проф. Стефанова разработва в монографията си „Учебният комплекс в теорията и практиката на чуждоезиковото обучение“ (Stefanova, 2007). Този труд представлява фундаментален научен принос за методиката и има значение не само за българското, но и за европейското образователно пространство.

Научните публикации на проф. Стефанова се превръщат в задължителна основа при изграждане на теоретичното и методическото познание в подготовката на преподавателите по чужд език.

Едно от по-новите научно-приложни достижения на проф. Стефанова е засвидетелствано в монографията ѝ „Методика на обучението по съвременни езици“ (Stefanova, 2015). В края на изданието е включен многоезичен понятиен справочник¹⁾, синтезиращ научното познание в тази област. Той до голяма степен е резултат от разработка в рамките на учебен курс в магистърска програма „Лингводидактика“ с участие на студентите, ръководено и документирано в учебната електронна платформа Moodle-NBU. Този факт е само едно от свидетелствата за това, че в ежедневната си преподавателска практика проф. Стефанова, в духа на образователната политика на НБУ, насърчава студентската научноизследователска дейност.

Проф. Стефанова е обучила стотици студенти, била е успешен научен ръководител на много дипломанти и докторанти. Напълно вярно е твърдението, че проф. Стефанова „възпитава“ поколения специалисти по методика на чуждоезиковото обучение (Karadshunkova, 2017: 8). Защото сред студентите

и докторантите си тя осъществява своята мисия, да им вдъхва любов към педагогиката, да насърчава тяхното творческо и академично мислене, да изгражда добри професионалисти. Почти всички нейни студенти и докторанти се реализират в сферата на образованието и науката. Сред тях са учители и методици по чужд език в престижни средни училища и други образователни институции, университетски преподаватели, между които и хабилитирани, един носител на отличието „Млад преподавател“ на известно висше училище и един доктор на науките в професионално направление „Педагогика“.

Научната и преподавателската дейност на проф. Стефанова впечатлява със своята многостранност и пълнота. Както отбелязва проф. Мария Грозева, тази дейност засяга чуждоезиковото обучение в цялостния обхват на неговата проблематика и методиката с нейните цели, съдържание и инструментариум (Grozeva, 2013: 9 – 10). Моето лично виждане за проф. Стефанова е като за обединител и посредник. Тя изследва и насърчава межкултурните влияния и взаимодействия. Прокарва пътя на най-новите научни достижения към практиката – този принос бе специално подчертан в едно изказване на проф. Георги Бижков. Съдейства за сътрудничеството и обмена между частните методики на отделните езици, за което свидетелстват например иницирираната с нейно участие национална кръгла маса „Подготовката на учители по съвременни езици – компетентности, образование, квалификации“²⁾, както и научните й постановки в областта на дидактиката на многоезичието (вж. напр. Stefanova, 2011). Осъществява последователна и неразривна връзка между средното образование, университетското обучение, научната дейност и прилагането на образователните политики на институционално и национално равнище. Със своята популярност и авторитет в чужбина неведнъж доказва приноса на България в развитието на образование и наука, ориентирани към многоезичие, межкултурно общуване и европейска интеграция.

Какво означава проф. Стефанова за нас, които имаме честта да я познаваме и да работим с нея? Ще цитирам колегите, от чието име говоря в момента. В техните изказвания неизменно се повтарят три думи: „изключителен“, „професионалист“ и „човек“:

– „невероятно организиран, подреден и отговорен човек“; „...изключително грижовна към по-младите колеги“; „...впечатлява със своето самообладание, умереност и деликатност“;

– „професионалист, достоен за подражание, изключително скромен човек, оставящ делата и постигнатото да говорят вместо нея“;

– „изключителен професионалист, човек с топло, всеотдайно сърце; отзивчива както за своите колеги, така и за студентите си“;

– „един прекрасен човек, колега и приятел, която издигна като знаме над себе си науката и просветителството“.

В заключение ще цитирам изказване, към което могат да се присъединят много от нас: „За мен проф. Павлина Стефанова е... моят учител. А пред учителя се мълчи в БЛАГОГОВЕНИЕ“.

Своеобразно продължение на този израз на признание към професор Стефанова представляват публикациите на нейните колеги, съмишленици и последователи в юбилейното издание, посветено на 70-ата ѝ годишнина (Spasova, 2017).

Благодарим на професор Павлина Стефанова за примера и вдъхновението. Желаем ѝ здраве, удовлетворение, радост и още много успехи!

NOTES/БЕЛЕЖКИ

1. Всяко понятие е посочено на различни езици, а описанията и обясненията са на български език.
2. Националната кръгла маса „Подготовката на учители по съвременни езици – компетентности, образование, квалификация“ се провежда по инициатива на сп. „Чуждоезиково обучение“ на 27.11. 2010 г. в Нов български университет. Кръглата маса се организира с подкрепата на фондация „Ханс Зайдел“, сп. „Чуждоезиково обучение“, СУ „Св. Климент Охридски“ и Нов български университет. В нея участват 53 преподаватели от български университети, подготвящи учители по чужди езици, и представител на Националния институт за квалификация в системата на образованието (днес Национален център за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти).

REFERENCES/ЛИТЕРАТУРА

- Grozeva, M. (2013). Predgovor. V: Grozeva, M. *Chuzdoezikovoto obuchenie dnes. Yubileen sbornik po povod 65-godishninata na Prof. Pavlina Stefanova*. Sofia: Nov balgarski universitet, 9 – 1. [Грозева, М. (2013). Предговор. В: Грозева, М. (съст.), *Чуждоезиковото обучение днес. Юбилеен сборник по повод 65-годишнината на проф. Павлина Стефанова*. София: Нов български университет, 9 – 11.]
- Karadzhunkova, M. (2017). Predgovor. V: Spasova, M. (sast.). *Godishnik na Departament "Chuzdi ezici i literaturi", Tom 3. Yubileino izdanie v chest na 70-tata godishnina na prof. Pavlina Stefanova, d. n.* Sofiya: Nov balgarski universitet, 7 – 10. [Караджункова, М. (2017). Предговор. В: Спасова, М. (съст.), *Годишник на Департамент „Романистика и германистика“, Том 3. Юбилейно издание в чест на 70-ата годишнина на проф. Павлина Стефанова, д. н.* София: Нов български университет, 7 – 10.]
- Spasova, M. (2017). Spasova, M. (sast.). *Godishnik na Departament "Chuzdi ezici i literaturi", Tom 3. Yubileino izdanie v chest na 70-tata*

godishnina na prof. Pavlina Stefanova, d. n. Sofiya: Nov balgarski universitet. [Спасова, М. (2017): Спасова, М. (съст.), *Годишник на Департамент „Романистика и германистика“*, Том 3. Юбилейно издание в чест на 70-тата годишнина на проф. Павлина Стефанова, д. н. София: Нов български университет.]

Stefanova, P. (2007). *Uchebniat kompleks v teoriyata i praktikata na chuzdoezikovoto obuchenie*. Sofia: Anubis. [Стефанова, П. (2007). *Учебният комплекс в теорията и практиката на чуждоезиковото обучение*. София: Анубис.]

Stefanova, P. (2011). *Ezikousvoyavane i chuzdoezikovo obuchenie*. V: Krasteva, Tsv. (sast.). *Godishnik na Departament “Chuzdi ezici i literaturi”*. [Стефанова, П. (2011). *Езикоусвояване и чуждоезиково обучение*. В: Кръстева, Цв. (съст.). *Годишник на Департамент „Чужди езици и литератури“*.]

Stefanova, P. (2015). *Metodika na obuchenieto po savremenni ezici. Uchene, преподаване, оценяване*. Sofiya: Nov balgarski universitet. [Стефанова, П. (2015). *Методика на обучението по съвременни езици. Учене, преподаване, оценяване*. София: Нов български университет.]

PROF. PAVLINA STEFANOVA ON HER 70TH ANNIVERSARY

✉ **Dr. Elena Savova, Assoc. Prof.**

New Bulgarian University

21, Montevideo St.

1618 Sofia, Bulgaria

E-mail: esavova@nbu.bg